

PRZEDMIOTOWY SYSTEM OCENIANIA Z JĘZYKA POLSKIEGO w Zespole Szkół Mechanicznych im. Stefana Czarnieckiego w Łapach

Specyfika języka polskiego jako przedmiotu wynika z faktu, że zdobyte tu umiejętności są niezbędne do osiągnięcia sukcesu w jakiegokolwiek dziedzinie wiedzy lub działalności. Bez względu na to, z jaką dziedziną wiedzy uczeń wiąże swoją przyszłość, będzie musiał dowieść swojej sprawności komunikacyjnej. Ocenianie polonistycznych umiejętności musi być więc przemyślane, zwłaszcza że są to umiejętności złożone i zróżnicowane.

1. Formułujemy wymagania.

W ramach szkolnego systemu oceniania nauczyciel formułuje wymagania edukacyjne-tzn. oczekiwane wymierne osiągnięcia uczniów poszczególne stopnie, które przedstawia na początku roku szkolnego uczniom i rodzicom w trybie przewidzianym odrębnymi przepisami szkolnymi. Wymagania te zgodne są z podstawą programów i realizowanym programem nauczania.

2. Oceniamy:

- wiadomości, których zakres wyznacza realizowany przez nauczyciela program nauczania. **Za kluczowe uznajemy wiadomości wynikające ze znajomości lektur przewidzianych dla określonego etapu kształcenia.** Wymagana jest także **znajomość pojęć i definicji z historii i teorii literatury** oraz nauki o języku, które szczegółowo określone zostały w wymaganiach edukacyjnych dla każdej klasy, a które wynikają z dokumentów oświatowych: Podstawy programowej, programu nauczania.
- umiejętności, które szczegółowo określone zostały w wymaganiach edukacyjnych dla każdej klasy, a które wynikają z dokumentów oświatowych: Podstawy programowej, programu nauczania.
- postawy, przez które rozumiemy stopień zaangażowania ucznia w proces kształcenia.

3. Sprawdzamy wiedzę i umiejętności ucznia za pomocą:

- testów, wynikających z realizowanego programu nauczania, zbudowanych z zadań różnorodnych typów (zadań wyboru wielokrotnego, z luką, na dobieranie, prawda- fałsz, krótkiej i rozszerzonej odpowiedzi, itd.);
- testów sprawdzających umiejętność czytania ze zrozumieniem;
- prac pisemnych, zarówno klasowych, jak i domowych, polegających na tworzeniu przez ucznia dłuższej, spójnej wypowiedzi na zadany temat i w określonej formie;
- wypowiedzi ustnej świadczącej o stopniu opanowania treści kształcenia z zakresu ostatniej lekcji lub trzech ostatnich tematów;
- wypowiedzi ustnej wygłaszanej w formie wypowiedzi maturalnej;
- wypowiedzi ustnej w formie referatu, prezentacji multimedialnej;
- kartkówek, obejmujących materiał z zakresu ostatniej lekcji lub trzech ostatnich tematów oraz sprawdzających stopień znajomości zadanej wcześniej lektury;
- recytacji.

4. Oceniamy zaangażowanie ucznia w proces kształcenia, obserwując:

- zaangażowany udział w lekcji, przez który rozumiemy nie tylko aktywność przejawiającą się zgłaszaniem i udzielaniem wypowiedzi, ale także aktywnym słuchaniem, sporządzaniem notatek, wykonywaniem poleceń i uczestnictwo w pracach zespołu;
- systematyczne wykonywanie zadań domowych;
- gotowość do wykonywania zadań dodatkowych, takich, które nauczyciel zaleca jako nadobowiązkowe;
- udział w konkursach przedmiotowych i okołopredmiotowych, olimpiadach, przeglądach, akademiach, itp.

Wyniki obserwacji zaangażowania ucznia są odnotowywane w notatkach nauczyciela lub w dzienniku za pomocą znaków dodatnich i ujemnych. Przyporządkowanie uzyskanych znaków ocenie szkolnej jest następujące:

5 znaków dodatnich- *bardzo dobry*
4 znaki dodatnie - *dobry*
3 znaki dodatnie - *dostateczny*
2 znaki dodatnie - *dopuszczający*
1 znak dodatni - *niedostateczny*

Jeżeli uczeń zgromadzi więcej niż 5 znaków dodatnich, otrzymuje ocenę *celujący*.

5. Stosujemy następujące kryteria:

- oceny dłuższych wypowiedzi pisemnych

Prace stylistyczne oceniane są według kryteriów stosowanych przy sprawdzaniu prac maturalnych z języka polskiego.

Kryteria oceniania	ZAKRES PODSTAWOWY		ZAKRES ROZSZERZONY	
	Rozprawka	Interpretacja	Wypowiedź argumentacyjna	Interpretacja porównawcza
A	6-3-0	9-6-3-0	9-6-3-0	9-6-3-0
B	18-12-8-4-0	15-10-5-0	9-6-3-0	9-6-3-0
C	4-2-0	4-2-0	2-0	2-0
D	6-3-0	6-3-0	6-3-0	6-3-0
E	2-1-0	2-1-0	2-1-0	2-1-0
F	4-2-0	4-2-0	4-2-0	4-2-0
G	6-3-0	6-3-0	4-2-0	4-2-0
H	4-2-0	4-2-0	4-2-0	4-2-0
RAZEM:	50 punktów		40 punktów	

Przeliczenie punktów na oceny szkolne

Najlepszym rozwiązaniem wydaje się stosowanie identycznych kryteriów oceny w ciągu całego cyklu edukacyjnego, tak aby można było śledzić postępy uczniów. Przeliczanie zdobytych punktów na oceny szkolne powinno jednak uwzględniać przyrosty uczniowskiej wiedzy i umiejętności, stąd zróżnicowanie skali w kolejnych klasach szkoły ponadgimnazjalnej.

Klasa I

OCENA		ZAKRES PODSTAWOWY	ZAKRES ROZSZERZONY
	SKALA PROCENTOWA	SKALA PUNKTOWA	SKALA PUNKTOWA
NIEDOSTATECZNY	Poniżej 30% punktów	0–14	0–11
DOPUSZCZAJĄCY	30–44% punktów	15–22	12–17
DOSTATECZNY	45–54% punktów	23–27	18–21
DOBRY	55–64% punktów	28–32	22–25
BARDZO DOBRY	65–84% punktów	33–42	26–33
CELUJĄCY	85% punktów i powyżej	43–50	34–40

Klasa II

OCENA		ZAKRES PODSTAWOWY	ZAKRES ROZSZERZONY
	SKALA PROCENTOWA	SKALA PUNKTOWA	SKALA PUNKTOWA
NIEDOSTATECZNY	Poniżej 30% punktów	0–14	0–11
DOPUSZCZAJĄCY	30–49% punktów	15–24	12–19
DOSTATECZNY	50–59% punktów	25–29	20–23
DOBRY	60–69% punktów	30–34	24–27
BARDZO DOBRY	70–89% punktów	35–44	28–35
CELUJĄCY	90% punktów i powyżej	45–50	36–40

Klasa III-IV

OCENA		ZAKRES PODSTAWOWY	ZAKRES ROZSZERZONY
	SKALA PROCENTOWA	SKALA PUNKTOWA	SKALA PUNKTOWA
NIEDOSTATECZNY	Poniżej 30% punktów	0–14	0–11
DOPUSZCZAJĄCY	30–50% punktów	15–24	12–19
DOSTATECZNY	49–65% punktów	25–32	20–25
DOBRY	65–80% punktów	33–39	26–31
BARDZO DOBRY	80–95% punktów	40–47	32–37
CELUJĄCY	95% punktów i powyżej	48–50	38–40

Wypowiedzi pisemne mogą być oceniane według innych kryteriów. Ważne, by nauczyciel podał je uczniom.

- oceny testów

Przyporządkowanie uzyskanych przez ucznia punktów ocenom szkolnym jest następujące:

30%-49% punktów - *dopuszczający*

50%-64% punktów - *dostateczny*

65%- 79% punktów - *dobry*

80%-94% punktów - *bardzo dobry*

95%- 100% punktów – *celujący*

Przeliczenie punktów na ocenę w teście typu maturalnego

6-9 punktów - *dopuszczający*

10-12 punktów - *dostateczny*

13-15 punktów - *dobry*

16-18 punktów - *bardzo dobry*

19-20 punktów- *celujący*

W podobny sposób punktowane i przeliczane są kartkówki.

- oceny wypowiedzi ustnych

Na ocenę dopuszczającą – uczeń podejmuje próby odpowiedzi, są one jednak dość powierzchowne. Odpowiada przy pomocy nauczyciela. Wypowiedzi są krótkie, ale zgodne z tematem. Logiczny ciąg wypowiedzi jest zaburzony. Uczeń popełnia błędy językowe.

Na ocenę dostateczną – uczeń udziela odpowiedzi, przywołuje właściwy materiał rzeczowy, jest jednak on niepełny lub zawiera nieliczne błędy. Jego przemyślenia są powierzchowne lub odtwórcze. Wypowiedź jest na ogół spójna, uporządkowana. Uczeń popełnia nieliczne błędy językowe.

Na ocenę dobrą – uczeń udziela poprawnych odpowiedzi, jednak popełnia nieścisłości. Jego wypowiedź w całości związana jest z tematem i uporządkowana. Uczeń poprawnie stosuje terminologię naukową, popełnia nieliczne błędy językowe.

Na ocenę bardzo dobrą – wypowiedzi ucznia w całości związane są z tematem, zawierają właściwie i funkcjonalnie przywołany materiał rzeczowy. Wypowiedź posiada wyraźną, logiczną strukturę. Uczeń przestrzega etykiety językowej, posiada bogate słownictwo, właściwie stosuje terminologię naukową.

Na ocenę celującą - uczeń bierze udział w konkursach przedmiotowych i uzyskuje znaczące wyniki w regionie, swą wiedzą i zainteresowaniami wskazuje na opanowanie całego materiału na danym poziomie nauczania, w sposób umiejętny, celowy i swobodny wykorzystuje opanowaną wiedzę i umiejętności do analizy i interpretacji tekstów kultury, w sposób oryginalny wypowiada się w mowie i piśmie, zajmuje się twórczością literacką, artystyczną.

6. Każdy uczeń musi w ciągu semestru otrzymać:

- jedną ocenę za wypowiedź ustną;
- dwie oceny za test dydaktyczny o charakterze sprawdzającym wiadomości;
- jedną ocenę za test sprawdzający czytanie ze zrozumieniem;
- dwie oceny za stylistyczną pracę pisemną (wypracowanie klasowe lub domowe);
- jedną ocenę za zaangażowanie.

Jest to ilość minimalna, ilość faktyczna zależy od materiału nauczania i uznania nauczyciela.

7. Zasady poprawiania ocen:

- uczeń ma możliwość poprawienia każdej oceny w formie i terminie wskazanym przez nauczyciela;
- uczeń ma możliwość poprawienia oceny uzyskanej za odpowiedź ustną dotyczącą bieżącego materiału pod warunkiem, że uczyni to w terminie jednego tygodnia; poprawa przybiera również formę wypowiedzi ustnej;
- testy podlegają poprawie w terminie dwóch tygodni; uczeń, który otrzymał ocenę niedostateczną ma obowiązek przystąpienia do tej poprawy;
- uczeń ma możliwość poprawy oceny z pracy stylistycznej w ciągu dwóch tygodni lub na koniec semestru lub roku szkolnego, jednak nie później niż na tydzień przed posiedzeniem rady pedagogicznej;
- uczeń zagrożony oceną niedostateczną z języka polskiego na semestr lub koniec roku może poprawić ją nie później niż na tydzień przed posiedzeniem rady pedagogicznej.

8. Ustalamy ocenę semestralną i roczną.

Każda ocena zdobyta przez ucznia jest ważna, tym niemniej ustalając ocenę, która jest podsumowaniem pracy, różnicujemy znaczenie ocen częściowych.

Najwyższą rangę przypisujemy ocenom uzyskanym za prace, co do których nie mamy wątpliwości, że zostały wykonane samodzielnie. Oznacza to, że najwyższą rangę mają oceny za testy i wypracowania pisane w klasie. Rangę niższą mają odpowiedzi z bieżącego materiału, przygotowane w domu prace domowe oraz odpowiedzi ustne (referaty), oceny za kartkówki oraz za zaangażowanie. W dzienniku elektronicznym znajduje to odzwierciedlenie w przypisaniu poszczególnym formom wagi:

- testy (sprawdzające wiedzę, znajomość lektur)- 5
- stylistyczne prace klasowe- 5
- czytanie ze zrozumieniem- 4
- wypowiedź ustna- 3
- wypowiedź ustna typu maturalnego- 4
- aktywność- 3
- kartkówka- 3
- recytacja- 2
- prezentacja multimedialna, referat- 2
- stylistyczna praca domowa- 3
- praca domowa- 2

Ustalając ocenę semestralną i końcową nauczyciel bierze pod uwagę średnią wyliczoną w dzienniku elektronicznym, ostateczna decyzja jednak należy do nauczyciela.

9. Ustalenia dodatkowe:

- obowiązkiem nauczyciela jest zapoznanie ucznia z zasadami oceniania i poprawiania ocen
- na początku semestru nauczyciel informuje uczniów o ilości, formie i przybliżonym terminie prac klasowych
- każdy uczeń ma prawo **dwa razy w ciągu semestru przyjść nieprzygotowany na lekcję, jest jednak zobowiązany zgłosić ten fakt nauczycielowi przed zajęciami. Zasada ta nie dotyczy lekcji powtórzeniowych lub poświęconych pisemnym pracom stylistycznym, testom lub innym zapowiedzianym z tygodniowym wyprzedzeniem**
- uczeń nieobecny na lekcji poświęconej pisemnej pracy stylistycznej, teście zalicza pisemnie dany zakres materiału w terminie nie dłuższym niż dwa tygodnie

- nauczyciel usprawiedliwia także sporadycznie zdarzające się nieprzygotowanie ucznia do lekcji, jeżeli jest ono wynikiem nieszczęśliwych zdarzeń losowych, o czym informuje pisemne oświadczenie rodziców z ich podpisami.

Dokument opracowany przez przedmiotowy zespół polonistów w ZSM Łapy